

سیاست در ایران

سران افراطی اصلاحات قدرت تحلیل نداشتند... جنبش دانشجویی و سه گفت‌وگو... ۷۵ درصد تسهیلات بانکی در اختیار ۷ استان... کشور، رئیس هیات مدیره کانون وکلا...

سیاست در جهان

چرا دولت‌ها در فرانسه تسلیم مردم می‌شوند... اصلاح قانون مهاجرت یک بار برای همیشه... اولین دبکتاتور آفریقایی که محاکمه می‌شود... تأثیر گروه فشار اسرائیل بر سیاست خارجی آمریکا

دیپلماسی

اقتصاد و بورس

۵۶ میلیارد دلار پول نفت را به حساب خزانه بریزید... لایحه مبارزه با پولشویی لازم‌الاجرا نیست... برنامه ایران خودرو برای توسعه لیزینگ‌ها... شاخص مالی ۱۰۹ واحد دیگر افت کرد...

مسئله عراق و مذاکرات ایران و آمریکا

مرتضی شربینانی

هدایت می‌شود طی اقدامی شتابزده، بی‌برنامه و با فشار نظامی حکومت صدام حسین را در عراق سرنگون کرد و این کشور را به تصرف درآورد. فقدان برنامه‌ریزی نیروهای آمریکایی و بی‌توجهی آنان به تعاملات داخلی نیروهای عراقی و تضاد بین اقوام در این کشور به همراه خشونت لجام‌گسیخته عناصر بعثی و تروریست‌های القاعده شرایطی بحرانی را برای عراق در پی آورده و این کشور را در آستانه جنگ داخلی و فروپاشی کامل قرار داده است.

بدیهی است وضعیت نامطلوب عراق شرایط بدی را برای دولت نومحافظه‌کار جورج بوش فراهم آورده و او را به شدت به علت تصمیم‌گیری عجولانه و بی‌دلیل برای هجوم به عراق تحت فشار قرار داده است. در این خصوص عراق به حمایت محافظه‌کار در نظام سیاسی آمریکا و آینده حزب جمهوری‌خواه در این کشور به طور اجتناب‌ناپذیری با وضعیت عراق گره خورده است و حاکمان ایالات متحده را به تکاپو واداشته تا مفری برای آن بجویند. به بیان دیگر سیاستمداران نومحافظه‌کار آمریکایی که در این ورطه گرفتار آمده‌اند برای خلاصی از آن تلاش دارند که در حمایت ایران و با استفاده از اعتبار و نفوذ ایران در

گروه‌های عراقی، بخش بیشتری از نیروهای سیاسی عراق را به خود جلب کرده و در استقرار آرایش در این کشور بکوشند. در این مسیر حاکمیت آمریکا تلاش دارد تا از نفوذ حکومت ایران در عراق برای استقرار آرایش در این کشور و پایان درگیری‌ها استفاده کند. در این شرایط حاکمیت سیاسی ایران با قرار گرفتن در وضعیتی متفاوت، نگاه و احساسی دیگر به شرایط امروز عراق دارد. حکومت ایران با عدم دخالت مستقیم در بحران عراق و انتقاد لفظی از آمریکا به جهت حمله به عراق، در کنار روابط سنتی و دائمی خود با اغلب گروه‌های معارض عراقی، از موقعیت سیاسی و استراتژیک بسیار مطلوبی در صحنه سیاسی عراق برخوردار است. در واقع ایران تا اینجا مهمترین برنده هجوم آمریکا به عراق به شمار می‌رود چرا که در این هجوم، بدون پرداخت شدن هر هزینه‌ای از سوی ایران،

در آخرین روزهای سال ۱۳۸۴ و در حالی که افکار عمومی و جامعه سیاسی خود را برای سکوت و تجدید قوای نوروزی آماده می‌کرد، اظهارات دبیر شورای عالی امنیت ملی و پاسخ مثبت وی به درخواست شخصیت‌های معتبر و متنفذ عراقی درباره مذاکره مستقیم با آمریکا، واکنش‌های مختلفی را برانگیخت. از یک سو بخش بزرگی از صاحب‌نظران و کارشناسان بین‌الملل از شکستن تابوی «مذاکره ایران و آمریکا» اظهار خوشحالی کرده، تداوم آن را در جهت منافع ملی دانستند و از طرف دیگر برخی در هر دو کشور با اظهارات و عکس‌العمل‌های منفی در این زمینه تلاش گسترده‌ای را در جهت عظیم کردن روند آغاز شده به عمل آوردند. این در حالی است که اظهارات مقامات سیاسی بلندپایه ایران و آمریکا به‌رغم لحنی تند و گزنده، نشان از اراده موجود در دو طرف بر آغاز فرایند تنش‌زدایی و ادامه آن البته در صورت فراهم بودن زمینه و موجود بودن نقاط مشترک کافی در آینده بود.

در این میان آنچه به نظر می‌رسد که مورد توجه کافی قرار نگرفته و در مورد آن بحث و بررسی لازم صورت نپذیرفته است همانا نقطه آغاز و بهانه اصلی برای این موضوع یعنی موضوع درگیری آمریکا در عراق و منافع غیرقابل چشم‌پوشی ایران (و سایر کشورهای منطقه) در عراق بود، چرا که کارشناسان عموماً موضوع را از دریچه رابطه ایران و آمریکا مورد بحث و کنکاش قرار دادند ضمن اینکه اهمیت این جنبه موضوع و ارزش تبلیغاتی فراوان آن، موجب غفلت از روی دیگر و جنبه حتی چه بسا مهمتر قضیه یعنی مسئله عراق شده است. در واقع به نظر می‌رسد اهمیت موضوع عراق و ارزش تلاش برای حل مسائل و مشکلات متعدد این کشور که از یک حکومت (بسیار بد) و یک حمله (بسیار ناشیانه) ناشی شده و عراق را در آستانه یک بحران فراگیر قرار داده است از آن پایه از اهمیت و ارزش برخوردار است که به خودی خود و بدون توجه به سایر زمینه‌ها، ارزش رودرو شدن با آمریکا و تعامل با این کشور را برای پایان دادن به این بحران داشته باشد. به بیان دیگر عراق برای ایران و ایالات متحده آمریکا به طور همزمان از ارزش‌های فوق‌العاده‌ای برخوردار است. البته این ارزش‌ها در شرایطی است که دو کشور از پیوندها و چشم‌اندازهای متفاوتی در عراق برخوردارند.

برای توضیح این پیوندها و چشم‌اندازهای متفاوت البته باید به تفاوت‌های مفهومی و لفظی بین دو کلمه دولت و حکومت توجه کرد. در علم سیاست دولت (که عموماً دولت – ملت و یا در لفظ رایج کشور خوانده می‌شود) یک تمامیت ارضی و اداره‌ای می‌شود. مشخصه است که حکومت یکی از اجزای آن به شمار می‌رود. هر فرد به محض تولد یک عضو دولت به شمار می‌آید، دولتی که یک نهاد دائمی، مستقل و تفکیک‌ناپذیر است. اما حکومت یکی از اجزای تشکیل دهنده دولت و در واقع نهاد اجرایی آن است. به معنای دیگر دولت تمامیتی ارضی و ملی است که توسط حکومت ساماندهی و اداره می‌شود. حال با توجه به این تعریف می‌توان وضعیت فعلی و نوع رابطه دولت و حکومت ایران و آمریکا را با عراق تشریح کرد. حکومت آمریکا که توسط محافظه‌کاران افراطی

نگاه

بازدارندگی یعنی دیپلماسی

ترجمه: آزاده افتخاری

جورج دبلیو بوش رئیس جمهور آمریکا در اولین موضع گیری رسمی خود پس از انتشار گزارش‌هایی مبنی بر بررسی گزینه نظامی علیه ایران ضمن تکذیب این اخبار اعلام کرد کاخ سفید به استفاده از دیپلماسی برای متوقف ساختن فعالیت‌های هسته‌ای ایران پایبند است. این در حالی است که بسیاری از تحلیلگران انتشار گزارش‌هایی از این دست را نمونه‌ای از قدرت‌نمایی دولت بوش برای فشار بر تهران توصیف می‌کنند. بوش روز دوشنبه در جلسه پرسش و پاسخ پس از ایراد سخنرانی‌اش با عنوان «جنگ جهانی علیه تروریسم» در مدرسه مطالعات بین‌المللی دانشگاه جان هاپکینز با اشاره به گزارش منتشر شده در مجله نیویورکر که نویسنده آن ادعای روی میز بودن گزینه حمله هسته‌ای به ایران را مطرح کرده است، گفت: «مقالات اخیر حاوی «تصوراتی نسنجیده» است.» وی افزود: «دکترین بازدارندگی این است که برای جلوگیری از دسترسی ایران به سلاح هسته‌ای با یکدیگر همکاری کنیم.» بوش در پاسخ به این پرسش که آیا ایالات متحده به ایران اجازه می‌دهد به سلاح هسته‌ای دست یابد، گفت: «می‌دانم که در واشینگتن جلوگیری و بازدارندگی به معنای استفاده از زور است، اما لزوماً به معنای زور نیست و در این مورد منظور دیپلماسی است.» رئیس‌جمهور آمریکا تأکید کرد واشینگتن به همکاری خود با انگلیس، فرانسه، آلمان و روسیه با هدف دستیابی به راهکاری دیپلماتیک

که عدم دسترسی ایران به سلاح هسته‌ای از تضمین می‌کند، ادامه می‌دهد. بوش افزود: یکی از تصمیماتی که اخیراً اتخاذ کرده‌ام رویکردی چندجانبه برای ارسال پیام‌های شفاف به ایرانیان است که می‌گوید «اگر می‌خواهید عضوی از جامعه بین‌المللی باشید باید اهداف تسلیحات هسته‌ای خود را کنار بگذارید» و در این زمینه پیشرفت خوبی داشته‌ایم. این در حالی است که با توجه به تجربه جنگ عراق، گزارش‌های مبنی بر موجی از انتقادات افکار عمومی علیه دولت آمریکا را به همراه داشته است و هر یک از مقامات کاخ سفید به نوبه خود بر رویکرد دیپلماتیک در قبال تهران تأکید کرده‌اند. اسکاوت مک کلان معاون مطبوعاتی کاخ سفید پس از سخنان بوش در جمع خبرنگاران حاضر شد و ضمن تأکید بر دیپلماسی در قبال ایران، بار دیگر درخواست توقف فعالیت‌های غنی‌سازی در ایران را مطرح کرد. روزنامه نیویورک تایمز به نقل از مک کلان می‌نویسد: «بوش به شکلی بسیار شفاف اعلام کرد که ما با جامعه جهانی برای یافتن یک راهکار دیپلماتیک همکاری می‌کنیم.» روزنامه فایننشال تایمز با اشاره به تأکید بوش بر دیپلماسی می‌نویسد: رئیس‌جمهور آمریکا اعلام کرد که در صورت شکست تلاش‌های دیپلماتیک برای حمله نظامی آماده نمی‌شود و به نظر می‌رسد که وی درصدد تجدیدنظر درخصوص سیاست «حمله پیشگیرانه» بر آمده باشد که برای اولین بار در استراتژی امنیت ملی ۲۰۰۲ آمریکا مطرح شد. این در حالی است که بوش با وجود اصرار سه بزرگ اروپایی انگلیس، فرانسه و آلمان امکان هرگونه مذاکره دوجانبه تهران – واشینگتن درخصوص فعالیت‌های هسته‌ای ایران را منتفی می‌داند. بوش می‌گوید: هرگونه تلاش برای مذاکره مستقیم با ایرانیان درخصوص موضوع هسته‌ای تلاش‌ها برای توقف فعالیت‌های هسته‌ای ایران را تضعیف می‌کند. به بیانی دیگر زمانی که در موقعیت دوجانبه با مذاکره رودرو قرار داشته باشیم جهان امور را به ما واگذارد و من نمی‌خواهم کشور را در چنین شرایطی قرار دهم.

□

استقبال روسیه و چین از سفر البرادعی

ایستنا: وزارت امور خارجه روسیه اعلام کرد، مسکو امیدوار است سفر محمد البرادعی به ایران به حل مجادله بلندمدت بر سر برنامه هسته‌ای تهران کمک کند. به گزارش خبرگزاری نووستی، محمد البرادعی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قرار است به تهران سفر کند و در پایان آوریل درباره پایبندی ایران به تعهداتش مبنی بر منع اشاعه هسته‌ای به شورای امنیت سازمان ملل گزارش دهد. وزارت امور خارجه روسیه سه شنبه اعلام کرد: ما امیدواریم ایران از این سفر قریب‌الوقوع برای روشن ساختن مسائل باقی مانده مربوط به فعالیت‌هایش در زمینه هسته‌ای نهایت استفاده را ببرد. در همین‌حال روبرتز گزارش داد که چین از سفر مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ایران استقبال کرد. این خبرگزاری انگلیسی به نقل از لیوجیانچتسو سختگوی وزارت امور خارجه چین نوشت از نقش فعال محمد البرادعی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در یافتن راه‌حلی مناسب برای موضوع هسته‌ای ایران در چارچوب آژانس استقبال می‌کند. وی افزود: امیدوارم این تلاش‌ها همکاری جامعه جهانی را به دست آورد.

بازار

روزهای طلایی سکه‌ها... بازار کار سیاستمداران اروپایی را سرنگون می‌کند

خبرها

مخالفت مصر با هسته‌ای شدن ایران

ایستنا: وزیر امور خارجه مصر با متهم کردن ایران به دنبال کردن برنامه تسلیحات هسته‌ای ضمن اعلام مخالفت کشورش در پیدایش قدرت هسته‌ای جدید در خاورمیانه گفت: این اقدامات تلاش‌های مصر در ایجاد منطقه‌ای عاری از سلاح‌های کشتار جمعی را با مشکل مواجه می‌کند. به گزارش روزنامه الرای‌العام چاپ کویت، احمد ابوالعیط وزیر امور خارجه مصر در حالی که آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای تصریح کرده ملدرکی دال بر نظامی بودن برنامه هسته‌ای ایران وجود ندارد، ادعا کرد: دستیابی ایران به بمب هسته‌ای تمامی فعالیت‌هایی را که در راستای عاری‌سازی منطقه انجام می‌شود، از بین می‌برد و اسرائیل نیز هرگز نمی‌پذیرد تا از سلاح‌هایی که در اختیار دارد، دست بردارد. وی افزود: البته امکان دستیابی به ایجاد نظام امنیتی فراگیر برای کشورهای منطقه وجود دارد تا در صورت تکمیل روند سیاسی تمامی منافع هر یک از کشورها تحقق یابد که از طریق آن حتی می‌توان به عاری‌سازی منطقه نیز پرداخت، اما اگر ایران به یک قدرت هسته‌ای تبدیل شد و سلاح‌های هسته‌ای در اختیار گرفت اهداف مورد نظر تحقق نخواهد یافت و اسرائیل نیز به لجبازی‌ها و تندی‌هایش ادامه خواهد داد.

□

بولتون: عدم توقف فناوری ایران تهدیدی برای آمریکا است

ایستنا: نماینده آمریکا در سازمان ملل متحد گفت: دنباله‌روی فناوری هسته‌ای از سوی ایران، چالشی ایجاد کرده که به تعیین موثر بودن سازمان ملل متحد به‌عنوان سازمان حل اختلاف کمک می‌کند. «جان بولتون» در سخنرانی‌ای در دانشگاه دلاوار گفت: هر چند عدم پذیرش ایران برای توقف فناوری تسلیحات هسته‌ای، تهدیدی برای امنیت آمریکا و ثبات بین‌المللی است اما شورای امنیت سازمان ملل متحد باید نشان دهد که می‌تواند اجماع لازم برای حل این منازعات را ایجاد کند. به گزارش آسوشیتدپرس، بولتون ادامه داد: باید ببینیم آیا شورای امنیت سازمان ملل متحد می‌تواند چالش اعمال شده از سوی ایران را بررسی کند یا اینکه مستاصل باقی بماند یعنی همان‌گونه که در طول جنگ سرد بود. وی با بیان اینکه تعداد آرای اولیه دلسردکننده بود، گفت: سه هفته به طول انجامید تا اعضای شورای امنیت سازمان ملل متحد بر روی پبانه‌ای که خواستار پایبندی ایران به قطعنامه‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است به توافق برسند، سه سال هم طول کشیده آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پرونده هسته‌ای ایران را به شورای امنیت سازمان ملل متحد ارجاع دهد. «جان بولتون» بدون اشاره به عدم تمایل چین و روسیه برای اتخاذ موضع تند در قبال ایران گفت: تقریباً از لحظه رای‌گیری ما دچار اختلاف شدیم. وی تأکید کرد: معتقدیم هنوز امکان استفاده از فشار دیپلماسی از طریق شورای امنیت سازمان ملل متحد وجود دارد.

□

گزارش نیویورکر مبالغه‌آمیز بود

ایستنا: یک سناتور بلندپایه آمریکایی گزارش نیویورکر مبنی بر طرح حمله آمریکا به تاسیسات هسته‌ای ایران را مبالغه‌آمیز خواند. «ویل فریست» پس از مذاکره با «سرگئی لاروف» وزیر امور خارجه روسیه در نشست خبری گفت: معتقدم رسانه‌های آمریکایی در چند روز اخیر درباره استفاده آمریکا از نیروهای نظامی علیه تاسیسات هسته‌ای ایران بسیار مبالغه کرده‌اند. به گزارش خبرگزاری فرانسه فریست مدعی شد که تهران تعهدات خود تحت پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (ان‌پی‌تی) را نقض کرده و به مدت ۱۸ سال برنامه تسلیحات هسته‌ای مخفی را دنبال کرده است.

□

البرادعی فردا در تهران است

فارس: محمد سعیدی معاون سازمان انرژی اتمی گفت: محمد البرادعی روز پنجشنبه در سفر خود به تهران با مقام‌های ایرانی درباره پرونده هسته‌ای از گفت‌وگو می‌پردازد. پیش از این یکی از مسئولان دفتر محمد البرادعی هدف از این سفر را یادآوری این مسئله دانسته بود که جامعه بین‌الملل انتظار تحرکات فعال‌تر درباره برنامه هسته‌ای را از سوی ایران دارد. وی با بیان آنکه البرادعی انتظار نتایج مثبتی را در این سفر دارد، افزود: البرادعی تلاش دارد درک متقابل را افزایش دهد که به اعتقاد وی برای شکستن یست بست کنونی بسیار مهم است.

□

یک زن ایرانی در عراق به ضرب گلوله کشته شد

ایستنا: منابع امنیتی عراق اعلام کردند که یک زن ایرانی در منطقه المرادیه واقع در جنوب غربی بعقوبه به ضرب گلوله کشته شد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، پلیس بعقوبه افزود: جسد این زن که مریم ع. نام دارد از سوی نیروهای پلیس در منطقه المرادیه کشف شد که ظاهراً سه شنبه و قبل از طلوع آفتاب کشته شده است. براساس پاسپورتی که در کنار قربانی پیدا شده، قربانی از اهالی مشهد است.